

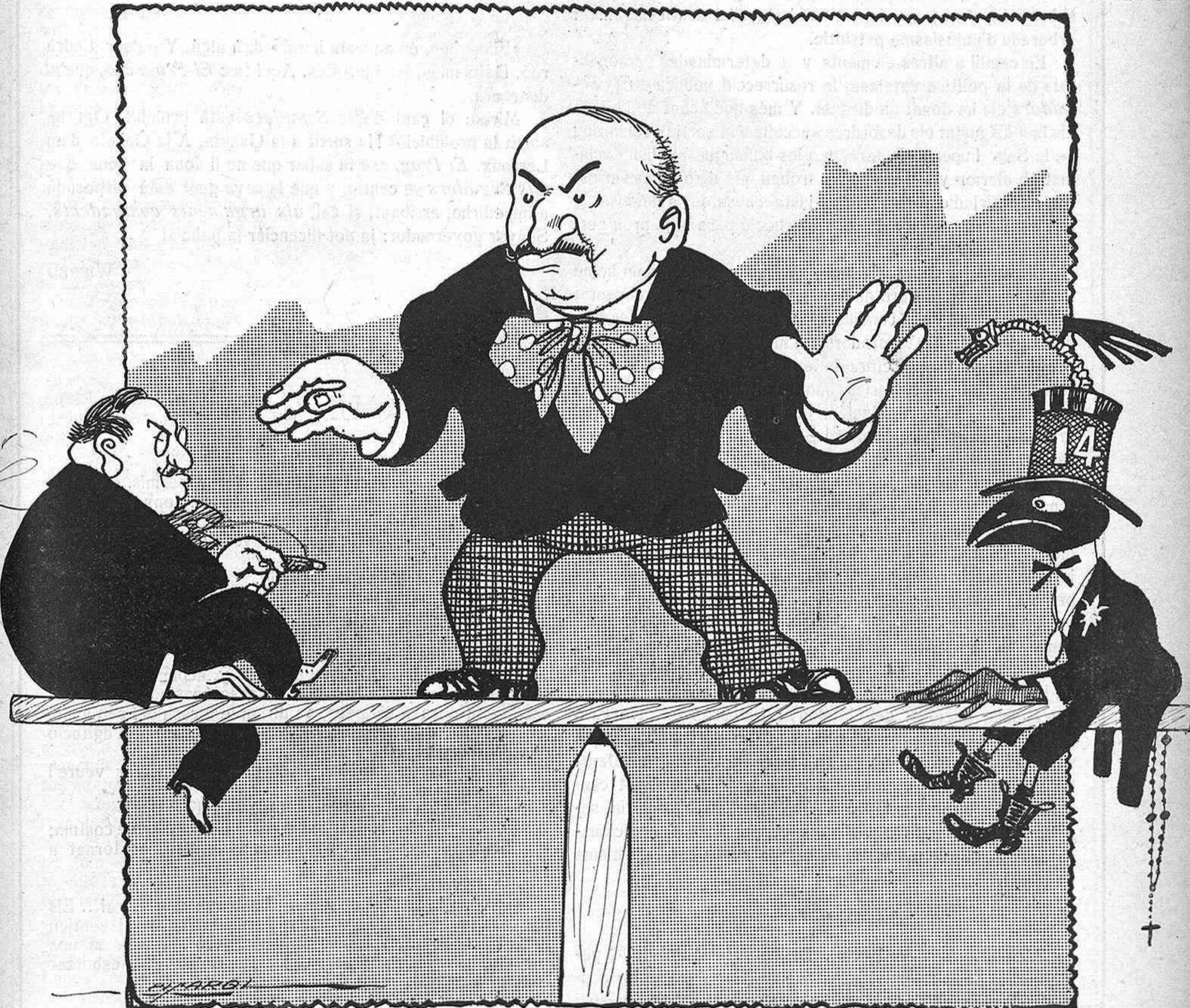
L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

BARCELONA, 24 DE NOVEMBRE DE 1911

NÚM. 1717 ————— ANY XXXIII

PERIODIC HUMORISTIC ILUSTRAT

10 centims ————— Atrassats: 20



L'ESQUERRA AL MUNICIPI

—Podrem ser els menos, però serem els únics que farem el pès.



La patria y la joventut

Els Segadors!... Ja han tornat a ressonar pels carrers de Barcelona. Y han ressonat entre visques, càrregues de la policia, corredisses y xiulets. El meu simpatic amic Casas Carbó devia pronunciar, el passat diumenge, el seu famós: «Ara va be!» Els partidaris de l'Unió Catalanista han tingut una alegria gran y una emoció fortíssima. Un d'ells me deia: «Me sento rejuenit. Sembla que m'hagin tret deu anys de sobre.» La gent jove del catalanisme s'ha sentit novament arborada d'entusiasme patriotic.

En cambi a altres elements y a determinades personalitats de la política catalana, la resurrecció pública d'*Els Segadors* els ha donat un disgust. Y més que'l cant de l'himne els han disgustat els desordres succeïts a la sortida del miting de la Sala Imperi. «Ja tornem a les bullangues?», han exclamat ab alarma y tristesa. Ells troben que això no es seriós, que pot perjudicar la mateixa justa causa que's defensa, y que es una menassa més de pertorbació pera la ja prou pertorbada ciutat nostra.

Un servidor de vostès no es un eclectic, no es un home de termes mitjos. Però en aquesta qüestió se sent decantat a l'eclecticisme y a la conciliació de les dugues oposades opinions. Jo crec que'ls oradors del miting, y els prohoms respectables, y els directors de la present campanya contra'l real decret de les Notaries, han fet molt be al predicar l'ordre y el seny. Crec, ademés, que no s'ha de convertir la protesta en una qüestió d'ordre public ni en un escandol de carrer. També crec que la prudencia y la correcció poden agermanarse ab la virior y l'energia. Perfectament. Mes també crec que es una cosa ben explicable el fet de que a la sortida del miting s'organisés una manifestació ab visques y moris y cant d'*Els Segadors*. Cal tenir present que la majoria del public estava compost per gent jove, per estudiants bellugadissos y apassionats, l'intern entusiasme dels quals per forsa havia d'esclatar. Y després d'un gran acte d'exaltament de la patria catalana, ¿no es ben natural que'ls cors joves saltin dintre'l pit y que dels llavis surtin les estrofes de l'himne nacional? Perquè, avui per avui, *Els Segadors* són l'himne nacional de Catalunya. La cansó serà bonica o lletja, serà vibrant o fúnebre, però no n'hi ha d'altra que serveixi pera expressar els anhels patriotics dels catalans. Ni en nom de la serietat, ni en el de la prudencia, pot censurarse als braus cantaires d'*Els Segadors*. Car seria, senyors, el comble de la pusilimitat, per part d'un nacionalista, l'espantarse pel motiu de ressonar pels carrers l'himne de la patria.

Serietat, seny, prudencia... Belles virtuts! Pobre del poble, pobre de la colectivitat, pobre de l'home que no les posseïx en grau suficient. Però no val a confondre aquestes

virtuts ab els defectes de la por, de la fredor, de l'encongiement. Sobre tot s'ha de fer de manera que, a l'encarrilar les generositats y els ímpetus de la joventut, no se li marceixi la flor ardent de l'entusiasme, que no se li llevi el noble esperit d'agressivitat, sense'l qual no aconseguix cap exèrcit la victoria.

Contra'l pacifisme se fa un argument que no deix de tenir el seu valor. Y es el de que mata l'esperit de sacrifici dels homes y l'idealitat dels pobles. Doncs tingueu compte, vosaltres els *leaders* y els prohoms, de no imposar a la joventut catalana un excessiu pacifisme politic, perquè també li matariu l'esperit de sacrifici y l'idealitat, y el dia que la cridessiu pera l'acció no la trobarieu al costat vostre: la veurieu allavors entregada a les egoistes y letals delícies de la ciutat...

«Filosofies, an aquesta hora?» dirà algú. Y potser tindrà raó. Deixemles, les filosofies. Aquí tinc *El Progreso*, que'm distreurà.

Mireu: el cant d'*Els Segadors* està prohibit. Ont ha sortit la prohibició? Ha sortit a la Gazeta. A la Gazeta d'en Lerroux. *El Progreso* fa saber que no li dona la gana que *Els Segadors* se cantin, y que la seva gent està disposada a impedirho, arribant, si cal, als arguments contundents. Senyor governador: ja pot llicenciar la policia!

WIFRED

UN CAS

I

Sense trucar a la mampara ni demanar permís, com una ventada que de repent s'aixeca impetuosa, donya Filomena va entrar en el despaig del doctor.

—Don Mariano, cuiti; fassi el favor de venir desseguida.

—¿Què passa?

—El meu marit s'ha tornat boig.

—¿Com!... ¿En Domingo?

—Sí, senyor; ara mateix. Boig, boig rematat... Estic tota esglaiada.

—Vinc, vinc al moment!...

El doctor va vestir-se en un salt y, acompanyat de la pobre senyora, que, completament desconcertada, apenes si sabia aont posava els peus, va dirigir-se a casa del seu amic.

Pel camí, donya Filomena, procurant contenir l'agitació que la dominava, anava parlant.

—Li ha vingut com una explosió... Feia horror veure'l d'aquella manera!...

—Però ¿còm ha comensat? ¿Què ha fet?

—¿Què sé jo!... Ha arribat a casa, alegre com de costum; s'ha ficat al seu quarto... y als pocs moments, n'ha tornat a sortir...

—Y llavors...

—¿Ail!... Ja era tot un altre. ¡Semblava una fiera!... Els ulls li saltaven del cap, les mans li tremolaven, se li sentien cruixir les dents... Y rabiós, frenetic, però sense dir ni una paraula, ha comensat a tirar objectes per terra, a esbotzar capses, a estripar papers...

—Y ¿còm l'ha deixat vostè, al venir aquí?

—S'ha ficat altra vegada al seu despaig, y allí deurem trobarlo.

—Es extrany, molt extrany...

II

La criada, que desde'l balcó els ha vist venir, obre silenciosament la porta.

—¿Què fa?—pregunta ansiosa donya Filomena.

—Segueix allà dintre.

—Anem!...

—Permeti'm—diu el doctor, aturantla:—vostè, no. Fassi'm el favor de deixarmhi anar a mi sol.—

Y, perfecte conèixedor de la casa, se'n va tot dret al quarto d'en Domingo, entra, y, abans de pronunciar un mot, tanca cuidadosament la porta.

—Hola!—fa el «pacient», que, assentat darrera de la taula, està examinant unes factures:—¿Tu per aquí?... ¿Què hi ha?

—Jo soc qui t'ho pregunto. ¿Què hi ha? ¿Què't passa?

—A mi?...

—Sí, home; no finxeixis!... La teva senyora ha vingut a buscar-me, y...

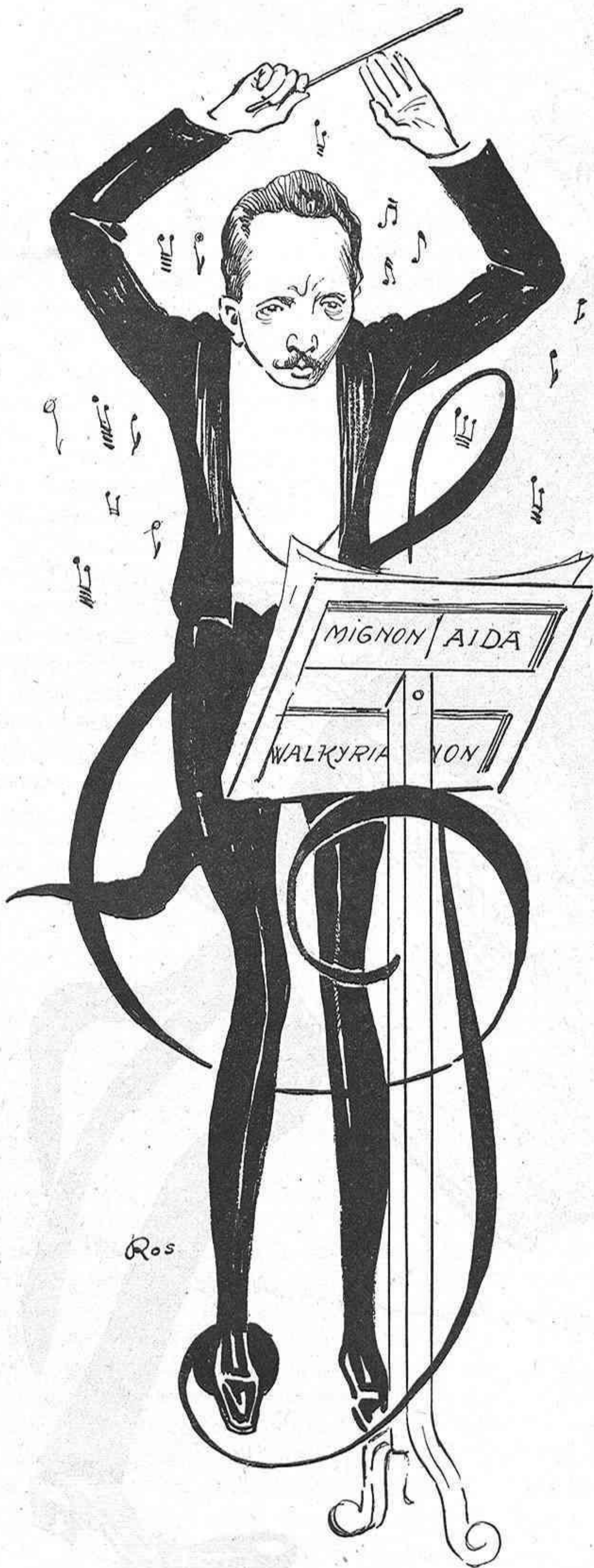
—Ah!.. Ha vingut?.. Y, naturalment, deü ha-verte explicat... Molt be. Ara m'explicaré jo. A tu, amic de tota la vida, no tinc perquè amagarte res.—

Y serè, tranquil, completament calmat, en Domingo comença a parlar, el cor a la mà y l'ànima als llavis.

Casats apenes fa un any, la seva esposa, molt bona, en el fons, té el gravíssim defecte de no saber comptar. Contagiada per l'exemple de les amigues, totes de més brillant posició que ella, l'ha donada per voler lluir y figurar més de lo que'ls seus medis li permeten. S'ha fet socia protectora d'una dotzena de societats de grans senyores benèfiques; està suscrita a tres periodics de modes;



COMTE OBSEQUIÓS.—Ja sé que a les persones règies se les acostuma a invitar a una gran cassera, però, com que no's pot matar tot lo que es gras, aquí, a falta de ciervos s'han hagut de contentar ab uns quants rovellonets.



EDUARD MASCHERONI

Director d'orquestra del Liceu.

reb sis o set revistes consagrades a la dòna, y en perfums, cintes, flors y tonteries d'aquestes, gasta cada setmana un dineral.

—Jo,—segueix dient en Domingo—enamorat... y cobard, y tement disgustarla, m'he limitat a ferli lleugeres insinuacions: «Filomena, cordura; Filomena, enteniment»; però ella no m'ha entès, o no m'ha volgut entendre, y ha continuat gastant, lluint y derrotxant... y suscribintse a un parell més de revistes.

—No havies de ser tan debil...

—Ja ho sé; però tot ve que s'acaba. El mes passat va comprarse un sombrero que va costar trenta duros. Vareig ferli notar, ab molta suavitat, que'l gasto'm semblava excessiu, sobre tot sent encara nou el sombrero que duia. Va escoltarme somrient... Y avui, al arribar, m'he trobat aquí, sobre aquesta taula, el compte d'un altre sombrero que val la friolera de quaranta dos duros... ¡No m'he pogut aguantar!... He comprès de cop que era precis posar un terme a tant desordre, y, resolt a acabar tot seguit, he estripat la factura, he estripat les revistes feministes, he estripat els periodics de modes, he estripat els catorze tituls de socia d'altres tantes societats aristocràtiques, y ho he estripat tot.

—¿Y estas fermament decidit a mantenirte en aquesta actitud... estripadora?...

—Oh, sí!... T'ho juro per la nostra antiga amistat.

—Me'n alegro, noi. Ara es quan vas be.—

Y els dos amics, fonament commoguts, s'estrenyen la mà en un llarg silenci.

III

—¿Què? —pregunta donya Filomena al doctor, quan aquet, sortint del quarto, se dirigeix pausadament a la porta:—¿Com està?

—Visqui tranquila. El seu marit no s'ha tornat boig.

—¿No?...

—No, senyora. Més aviat diria que s'ha tornat sabi.

A. MARCH

”Ven... y ven y ven!,,

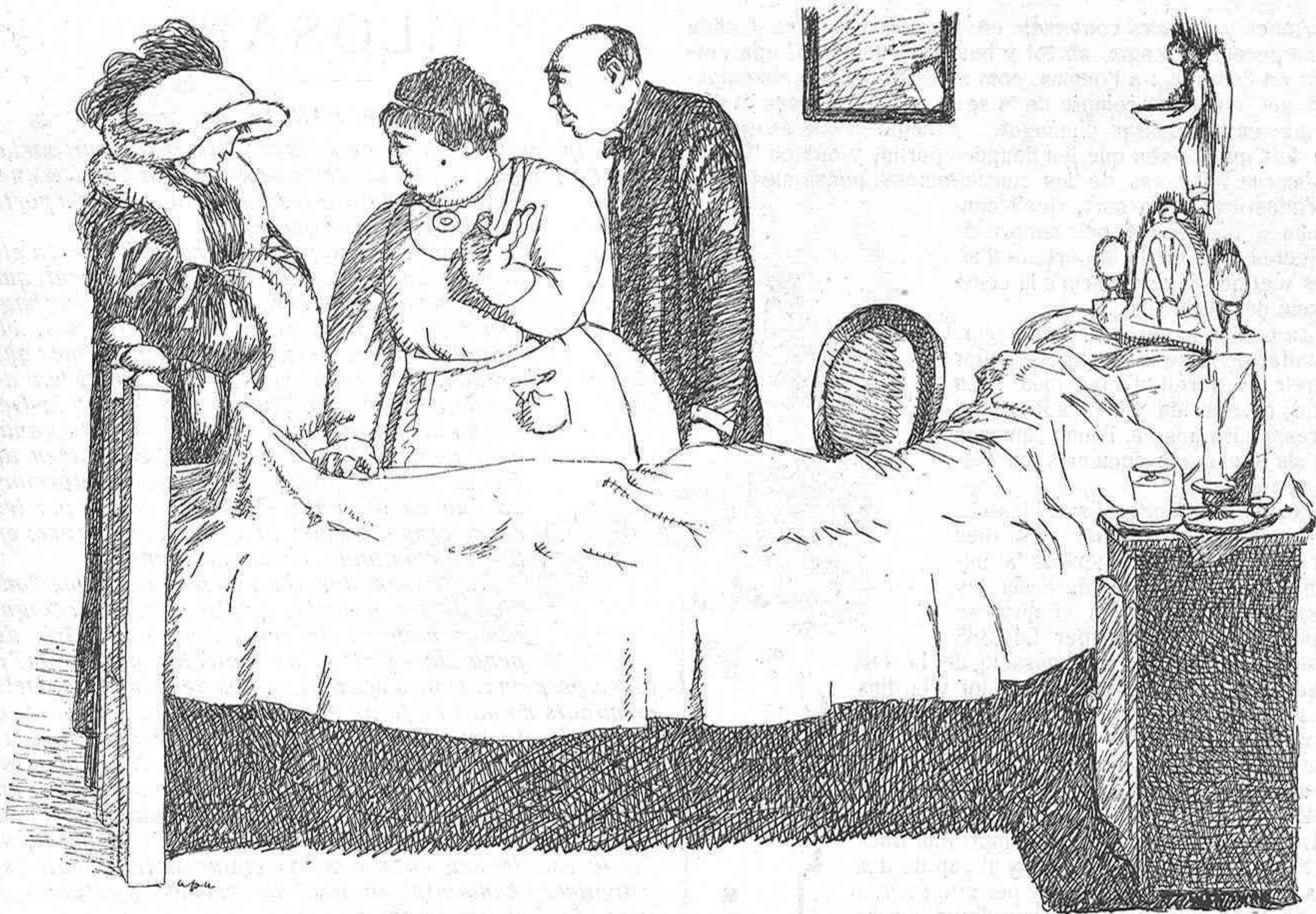
La bona senyora ho diu ab una gracia tal, ab picardia tanta, que arriba a tocar el cor de l'home menos sugestionable.

«Ven... y ven y ven!» fa l'estribillo del couplet, y ella, al cantar-lo, hi posa tanta feminitat, mou els llavis de tal modo, fixa l'esguard humit y clar de tal manera convincent que no hi ha més remei que *anarhi*.

«Ven... y ven y ven» canta ella cada tarda y cada nit; y tothom hi va, y com que quan hi són els agrada, no s'accontenten sols ab *anarhi*, sinó que hi tornen.

A sentir la Meller hi ha fet cap ja mitg Barcelona, y no trigarà gaire en *anarhi* el *resto*, comptanhi suburbis y poblacions limítrofes.





DE COS PRESENT

—Resignació!... Això es la vida!... Y encara vostès, del mal el menys, que ls deixa una bona posició!...
 —Ah, no, Mlla meval!... Com vol que hi hagi consol possible, si ara anava a emprendre un negoci que li hauria doblat el capital?

No es estrany doncs que, tractantse d'una veritable eminenca en el gènere sicalptic, siguin molts els bons casats, venerables ciutadans de calva y ulleres, que s'hi perdin; que una munió de persones sensates caiguin com a mosques a la platea del «Saló Arnau» ab el saludable intent de *refocillarse* una estoneta.

Per l'afortunada barraca del *Paralelo* hi han passat ja, ademés de tots els dignissims elements artísticos y intellectuals de Barcelona, serioses representacions de totes les penyes sabies de l'Ateneu, de totes les Juntes de tots els Patronats catòlics y laics, de tots els Circols y Foments y Sindicats instructius y culturals, y de totes les Congregacions humanes, desde «La Bona Mort» a «La Suerte Loca».

Fins els inalterables membres del tetric «Comité de Defensa» hi acudeixen alelats y babejant de gust, abandonantshi furiosament com les papellones a la llum.

A un d'aquets venerables senyors, l'altra nit, li reculliren la contrassenya de la butaca, precisament en l'instant en que la gran Raquel cantava el suggestiu y rpiós couplet:

«La población de París
 ha su-frido mucha *mengua*...»

El pobre home, que en aquell moment culminant s'hagué de distreure pera butxaquejar cercant el paperet, va sentirse molestat de debò, però sense bestreure paraula allargà la butaca a l'acomodador.

Quan la Meller va acabar el couplet, el venerable senyor se dirigí a un seu amic, també pelat de cap, que seia a la seva vora:

—¿Has vist, quines ganes d'empipar a l'espectador!

—Què vols dir?

—Que es una impertinencia això de recullir les butxaques. No sé per què ho han de fer.

—Deixa anar, home!... Encara hauriem de donar les gracies.

—Per què, les gracies?

—Home!... Aixís estem segurs de que demà, la dòna, encara que'ns miri les butxaques, no'ns trobarà la contrassenya que'ns podria comprometre.

MUNICIPALESCA

Be hauriem volgut deixar en pau als regidors qual manament fineix dintre d'uns dies, perdonantlos d'aquet modo les hores que de vida els resten. Hauria sigut una satisfacció nostra el no haver d'amargar l'alegria que suposa pensar que se'n van... y no tornaran mai més.

Però está de Deu que no puga haverhi felicitat completa. El regidor que fa divisa seva l'adagi castellà que diu: *Genit y figura*... se resisteix a deixar, baldament sigui per unes hores, la pública curiositat en suspens...

La nostra ploma vol parlar avui d'en Callén, qui deixarà, a l'anarse'n de cà la Ciutat, el record d'una gestió regidoresca famosa entre les que més ho siguen; tan aprofitada, com sinistra es la seva silueta d'au nocturna.

Amics y enemics convenen en assegurar que en Callén no ha perdut el temps, ab tot y haver permanescut aparentment en l'ombra... a l'ombra, com els sospitosos o els culpables que, donantse compte de la seva situació, posen el major interès en passar d'amagat... Asseguren que es en Callén dels que deixen que les llengües parlin, y que en lloc de capficarse y fer cas de les murmuracions, pensa més aviat en l'injustícia de la sort, que'l condemna a despedirse per sempre de projectes com el de la portada d'aigües y el que fa referencia a la construcció del Matadero...

En Callén donaria, a bon segur, la meitat de la seva sang pera poder exercir un parell d'anys més... La ciutat, desagraida y oblidadissa, no correspondrà mai a l'amor immens que als interessos comunals en Callén professa...

Per no desmentir el seu llinatge, en la sessió d'ahir va fer vuit dies defensà en Callén, a mort, de la única manera que pot ell defensar les coses, un dictamen en el qual se proposava l'adquisició per 244.885 pessetes d'uns terrenys al passeig de la Diputació, pera emplantarhi el mirador y jardins que s'han de situar en el punt d'arrencada del viaducte que ha de unir el susdit passeig ab la part alta de Vallcarca, terrenys que'l seu actual propietari comprà dos anys enrera per 22.000!

Lo de que un particular compri una finca per MENOS DE CINC MIL duros y al cap de dos anys la vengui a l'Ajuntament per CINQUANTA MIL, es, certament, una cosa que deixa enrera el miracle famós dels pans y els peixos...

El dictamen, ab tot y l'impugnació de que, per part del senyor Nualart, sigué objecte, passà mercès a 24 vots contra 6.

Aconsolemnos pensant que de tan grosses n'hem vistes. Aconsolemnos pensant que bona part dels nostres diaris disparà a l'endemà ab bala rasa contra'ls regidors. Unicament *El Diluvio's* distingí dels altres pel seu mutisme. *El Diluvio*, senyors, tingué a be el callar com un mort davant d'aquesta enormitat. *El Diluvio* va fer més que tot això. A l'escriure la ressenya de la sessió, escamotejà als seus llegidors la resolució del debat a que l'assumpto donà lloc.

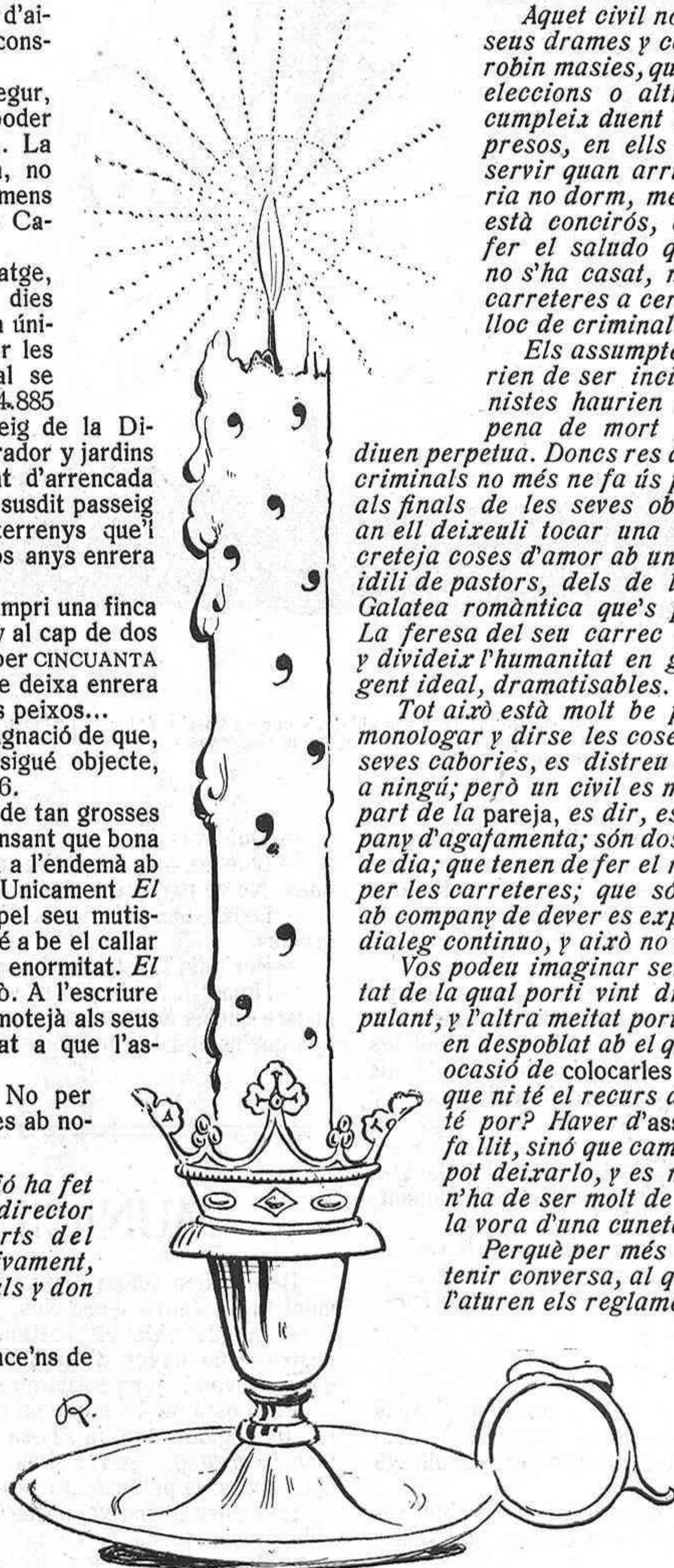
Misteri, per segons qui... No per nosaltres, que topem devegades ab notícies del tenor d'aquesta:

La comissió de Governació ha fet els nomenaments de mestre director y secretari de l'Escola d'Arts del districte VII a favor, respectivament, dels senyors don Alfred Canals y don Esteve Batlle.

Un dato més pera convence'ns de la raó que assisteix a *El Diluvio* quan diu pestes de la gestió dels radicals a l'Ajuntament.

No els sembla?

JUST



EL LLUM QUE MÉS HA CREMAT AQUETS DIES.

GLOSARI

LA PAREJA

Y a propòsit dels que escriuen drames, de que parlavem l'altre dia, aquí a Castella hem conegut un civil que, a la seva edat (té trentacinc anys), ja'n porta escrits catorze o quinze.

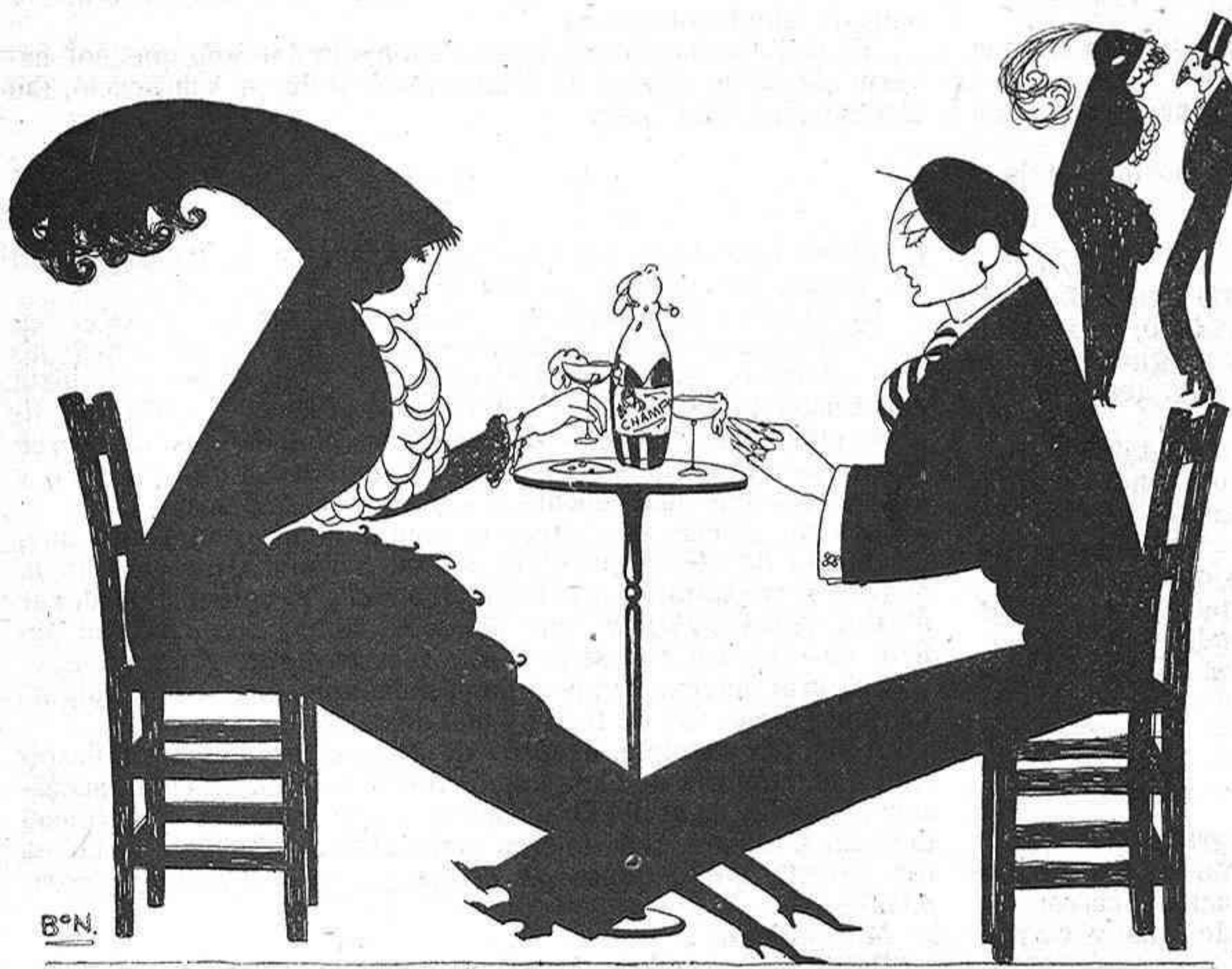
*Aquet civil no pensa en res més que en els seus drames y comedies. Que matin gent, que robin masies, que cremin pallers, que hi hagi eleccions o altra mena de desgracies, ell compleix duent homes presos, però més que presos, en ells hi veu figures que li han de servir quan arriba l'hora. Pensant ab la *Deria* no dorm, menja el rancho de mala gana, està concirós, està capficat, es distreu de fer el saludo quan passa un grado superior, no s'ha casat, no té relacions, no va per les carreteres a cercar la gent de mal viure: en lloc de criminals, cerca assumptes.*

*Els assumptes d'un civil sembla que haurien de ser incivils, es dir, que'ls protagonistes haurien de ser carn de presiri, de pena de mort o de cadena de la que'n diuen perpetua. Doncs res d'això. Res de criminals. Dels criminals no més ne fa ús pera'ls traidors que necessita als finals de les seves obres pera accontentar la fera; an ell deixeu-li tocar una dama ben Lluís XIV, que discreteja coses d'amor ab un abad de mitges negres; un idili de pastors, dels de llassets a la samarra, o una *Galatea* romàntica que's plany a sota de les rouredes. La feresa del seu carrec no li endureix les facultats, y divideix l'humanitat en gent de procés, agafables, y gent ideal, dramatisables.*

Tot això està molt be pera un home sol. El que pot monologar y dirse les coses a un mateix, y rumiarse les seves cabories, es distreu en l'interior en sense fer mal a ningú; però un civil es mitja pareja, o pareja, o l'altra part de la pareja, es dir, està casat civilment ab un company d'agafamenta; són dos que han d'anar junts, de nit y de dia; que tenen de fer el ranxo plegats; que han d'anar per les carreteres; que són un matrimoni civic, y anant ab company de dever es exposat a que'l monolog se torni dialleg continuo, y això no està be ni es enraonat.

Vos podeu imaginar ser pareja ab una pareja, la meitat de la qual porti vint drames, sense els que va manipulant, y l'altra meitat porti oïdos? Sabeu lo que es anar en despoblat ab el qui du quinze comedies? Tenir ocasió de colocalles a un company de reglament que ni té el recurs de fugir, perquè li dirien que té por? Haver d'assistir an aquell malalt, que no fa llit, sinó que camina y va ont va l'altre, que no pot deixar-lo, y es mitg drama d'ell mateix? Se n'ha de ser molt de civil pera no caure marejat a la vora d'una cuneta.

Perquè per més que'l reglament els priva de tenir conversa, al que té tanta lletra inèdita no l'aturen els reglaments, ni el temor de Deu! Ha de llegir! A damunt d'un pilot de grava, a les fites kilomètriques, al vagó del tren, a la celda, mentres fan guardia, quan no'n fan, a les hores llargues de sol que enlluernen els camins o a l'ombra delitosa y frescal de la caiguda del jorn, ell llegirà, o recitarà, o be explicarà l'assumpto! Y de un



CRIT DEL COR

—¡Ai, Lola, gracias a Deu que se n' han anat!... No sabs tu, mentres complia els meus debers dinastics, lo que sufrien les meves inclinacions sicaliptiques...

—Hi ha en ensaig, ademés de *Montanyes blanques*, *El pa d'altri*, *A la gloria!* y *Amic de confiança*.

LICEO.—Abans de l'inauguració de la temporada, va donar-se diumenge passat, en nostre gran teatre, una representació extraordinària de l'*Aida*, en honor de l'Infanta.

Quan una funció es en honor d'algú, y més si aquest algú es persona règia, ja no hi tenim gaire confiança, y anem al teatre disposats a repartir nostres mirades entre la platea y l'escenari.

De la platea y llotgetes dels pisos primer, segon, etc., fins al quart, res tenim que dirne: poques vegades hem vist el Liceu tan hermosament ple de barcelonines boniques y ben vestides; ara l'escenari ja fou una altra cosa. El senyor Govern, que feia de *Radamés*, té potentia veu y ben timbrada, però li falta escola y desenvolupura. Semblava que estés espantat. La tiple encarregada del paper d'*Aida*, quin nom no recordem, bastant be, ¡llàstima de vestit! feia perdre l'ilusió. Els demés, la majoria artistes de per aquí, no descomponien el quadro, y l'orquestra molt be, baix l'intelligent batuta d'en Mascheroni.

L'inauguració oficial de la temporada està senyalada pel dia 30. Per la llista d'obres y de companyia, pot esperarse una bona temporada.

ROMEA.—Dijous de la setmana que ve, gran aconeximent artistic. Estrena a Barcelona de la darrera obra del mestre Benavente *La losa de los sueños*, que acaba d'obtindre un sorollós exit a Madrid. Pera aqueixa comedia ha pintat un decorat exprofés el escenograf senyor Ros y Güell.

NOVEDADES.—*Agua de noria* es una sarsuela guerrera escrita en serio, que no logra interessar gaire, però que s'escolta ab gust, tant pel llibret, que es pulcrament literari, com tot lo que surt de la ploma d'en Miquel Echeagaray, com per la música, que es del celebrat mestre Vives y conté dos o tres números molt inspirats.

El quadro artistic, molt discret, fentse aplaudir per sobre de tots el simpatic Bergés.

—Ha debutat en aquest escenari, ab gran aceptació, l'hermosa y gentil tonadillera Paquita Escribano.

ELDORADO.—La celebrada companyia Larra-La Riva segueix defensantse, però ab escassíssima concurrencia, ab obres de repertori, com són: *Militares y paisanos*, *Zaragüeta*, etc. Darrerament ha reproduit la bonica y empalagosa comedia

dels Quintero *La rima eterna*, y pera demà, dissabte, anuncia *La escuela de las princesas*, d'en Benavente.

NUEVO.—*Agua de noria*, estrenada aquí el mateix dia que al «Novedades», obtingué un gran exit, degut a la perfecta presentació y a l'excelent manera d'interpretarla.

—Aquesta nit va la bona. Aquesta nit ens hi trobarem tots, perquè's tracta d'un aconeximent de primer ordre: l'estrena de *La casta Susana*, opereta en tres actes, representada ab grandió exit a Madrid y que, com va succeir ab *El conde de Luxemburgo* l'any passat, està cridada a ser la salvació de les empreses.

APOLO.—*La sociedad ideal*, drama en 5 actes y 13 quadros del gran Fola, va resultar a l'altura dels anteriors del mateix autor. Hi ha intensitat, emoció, frases brillants, discursos, y an aqueixa continua vibració's deü principalment l'exit obtingut.

—Pera demà dissabte, s'anuncia una interessant estrena: *Pecado de juventud*, drama en set actes, inspirat en l'hermosa pel·lícula que tots els barcelonins han aplaudit en els cines.

Cal confessar que ha sigut una pensada bona, per part de l'autor, el transportar a les taules les emocionants escenes de *Pecado de juventud*.

L. L. L.

ESQUELLOTS

ACABADA, l'altre dimars, al palau de la Diputació provincial, després del vergonyós escandol promogut pels lerrouxistes, la votació de les Bases de la Mancomunitat Catalana, varen trobarse en diferents llocs del edifici varies pedres y trosos de maó, que, com ja pot suposar el lector, havien sigut abandonats pels subdits de don Alacandro al efectuar la seva sorollosa retirada.

Aquells eren, sens dubte, els «arguments» ab que la culta massa lerrouxista pretenia apoiar, quan arribés l'ocasió, els discursos d'aqueixes *lumbreras* de la tribuna que's diuen Valentí Camp, Borjas, Ulled y Guerra del Río.

A tals actors, tals comparses.

**

L'opinió catalana; a l'enterarse d'aquet fet, del tot nou en el Palau de Sant Jordi, s'ha mostrat fortament indignada.

Nosaltres, ho confessem, no'ns hem indignat gens. Coneixedors del panyo lerrouxista, considerem molt natural la previsió del public que, pera'l seu ús particular, varen portarse a la memorable sessió els *jóvenes rebeldes*.

Aduir raons, quan les raons no existeixen, ¡es tan difícil!
En cambi, tirar pedres ¡es tan facil!

□

UN anunci d'*El Noticiero*:

«Virus para matar ratas y ratones.

»Sin peligro para el hombre y otros animales.»

Home, senyor Peris Mencheta, ¿vol dir que això no es faltar als *hombres* que, com nosaltres mateixos, llegeixen cada vespre el seu apreciable y sempre interessant diari?

□

JA tornem als temps gloriosos del «pet de Segadors».

Dilluns varen cantarse en plena plassa de l'Universitat, seguint a l'himne famós unes quantes corredisses y algun cop de sabre.

Dos policies anaven esverats perseguint als improvisats coristes:

—Oye, tú—va dir un d'ells a un estudiant.—¿Quién es que cantava los *Segadors*?...

Y el xicot, senyalant una de les figures del monument d'en Robert:

—Devia ser aquell... No'l veieu?... Encara porta la fals a la mà.

□

UN episodi de l'estada de l'infanta donya Pau a Barcelona.

El divendres a la tarda va pujar al Tibidabo, y, contemplant el panorama que desde allí's domina, va preguntar al arcalde—diu *El Noticiero*—quina era l'extensió que, abans de comensarse l'Ensanxe, ocupava la ciutat.

¿Què va contestar el marquès an aquesta pregunta?

El Noticiero s'ho calla; però nosaltres, que sempre estem molt ben enterats de tot, coneixem perfectament la rèplica del noble arcalde.

—Señora—va dir don Salvador, ab ingenua modestia:—siento muchísimo no poder ilustrar á Su Alteza, pero un servidor es vecino de Cambrils, y de Barcelona no sé nada de nada.—

La resposta, per la seva concisa exactitut, es digna de passar a l'Historia.

Per lo tant, demanem que hi passi.

□

DESPRÉS diran que'l nostre Ajuntament no té grans pensades...

S'ha acordat que les vies de la barriada de les Corts que fins ara s'havien nomenat carrer de la Vinificació y carrer de l'Exportació, se titulin d'aquí endavant carrer de Solà y carrer dels Crisantemos.

Esperem que'ls veïns de les Corts agrairan sincerament aquesta important millora.

Y que'l dia que ploqui, ja no s'adonaran del fang que sol haverhi als antics carrers de l'Exportació y de la Vinificació, tan elegantment rebatejats.

□

QUINES evolucions més estranyes fan, en el transcurs del temps, les coses de la política!...

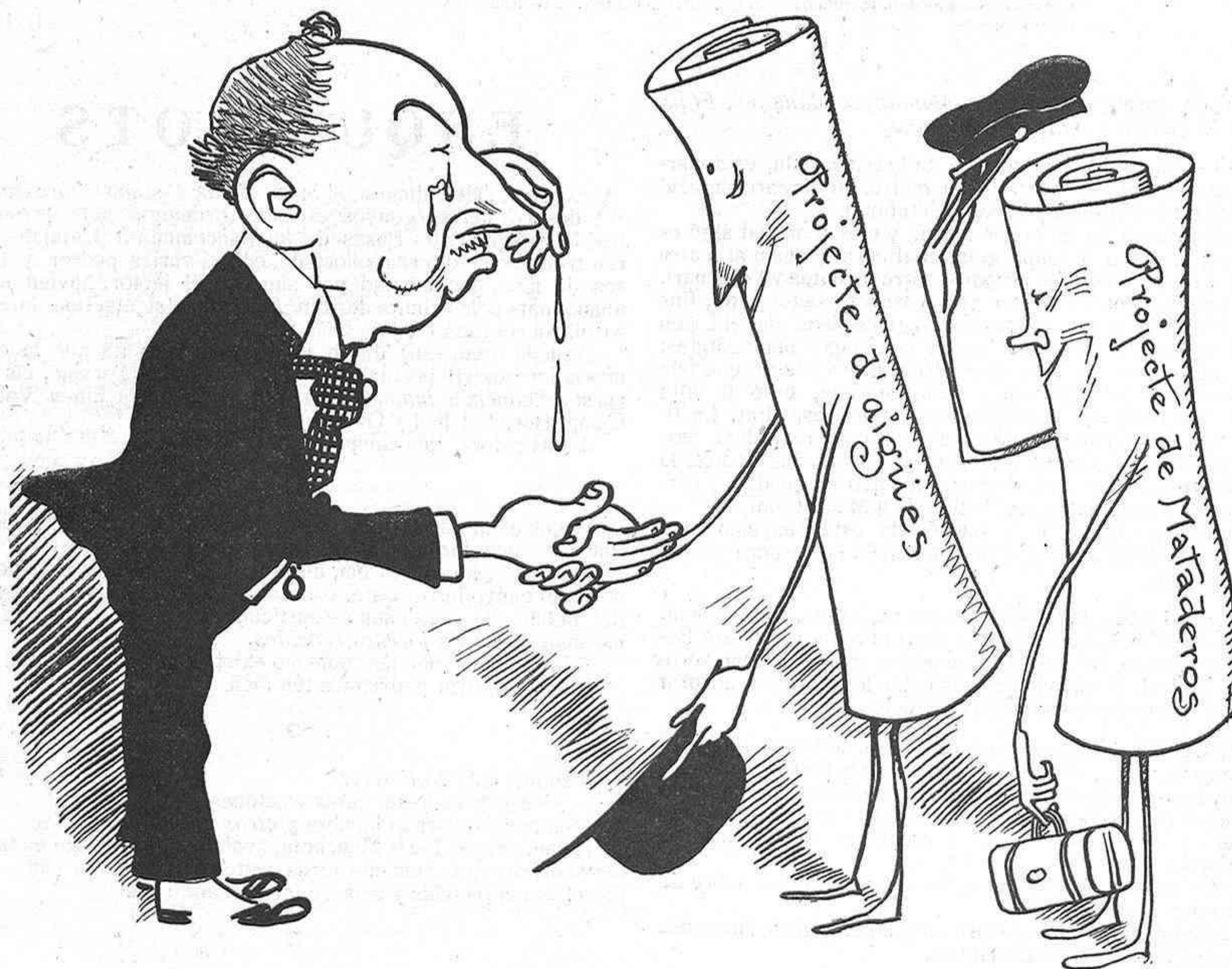
Un diari local, desitjós de recollir opinions de *prestigi* sobre'l real decret de les notaries, ha anat a consultar, entre altres advocats, al senyor Griera, antic y acreditat caciquista dels temps d'en Comas y Masferrer y en Planas y Casals, y figura culminant d'aquells deplorables ajuntaments que varen inaugurar a Barcelona el sistema del *embolica, que fa fort*, y dels pecats dels quals encara la ciutat en va geperuda.

L'home, es clar, dèu haverse quedat admirat al veure que, tractantse de coses que's refereixen a l'ànima de Catalunya, anaven a consultarlo precisament an ell. Y volèntseles donar d'habilitat, l'ilustre *Pagès*—que ab aquet nom se coneixia al senyor Griera quan a Casa la Ciutat feia *mangas y capirotos*—ha procurat quedar be ab tothom, deixantne anar, com vulgarment sol dirse, una de freda y una de calenta.

Aixís, per exemple, després de manifestar que pera l'aspirant a una notaria de Catalunya, considera absolutament necessari el coneixement del Dret Català, declara que la comprensió del nostre idioma, si be la creu convenient, troba que ja no es tan indispensable, doncs *ab el temps pot arribarlo a comprendre*.

Mira què tall!...

Pero-Grullo no parlaria d'altra manera.



COMIAT SENTIMENTAL

—Passiho be, senyor Callén, si se'n va.

—Adeussiau!... Hi ha amistats que valdria més no adquirirles, pel trastorn que donen quan s'han de deixar.

Si ab el temps s'aprèn fins el xino, ¿per què no s'ha d'aprendre també el català?

Potser el senyor Griera tingui raó, però, aixís y tot, bo serà que l'ilustre *Pagès* gravi be en la seva memoria lo que ara anem a dirli:

Més facil es que un notari foraster, a forsa de temps, pugui aprendre la llengua catalana, que no pas que Barcelona arribi a oblidar els Ajuntaments derrotadors, caciquistes y amparadors de tots els abusos, als quals ell, y no certament ocupant un dels darrers llocs, tants y tants anys va perteneixer.

□

EL celebrat compositor don Frederic Xalabarder acaba de publicar, luxosament editada, la polka «Kric-kric de la Rana», pessa de música que està cridada a ferse molt popular per lo aixerida y joganera que es y per la seva gran facilitat en executar-se al piano.

Una objecció'm permetrà, no obstant, el mestre Xalabarder.

Ell titula la polka: «Kric-kric».

¿Ja està ben segur que les granotes fan «Kric-kric», quan canten?

¿No estaria millor «Krec-krec»?

Jo aixís ho *Krec!*

□

PERA enllassar el carrer de Muntaner ab el de Garriga, l'Ajuntament ha d'expropiar uns terrenos. Però hi ha una petita dificultat: el preu.

Dos perits, un pel Municipi y un altre pel propietari, els han tassat.

Y mentres el del amo dels terrenos diu que aquets valen 56.820 pessetes, el del Ajuntament troba que no se'n pot donar més que 2.782.

Total: uns *onze mil duros* de diferencia.

Com ja veu el lector, la cosa, donada la seva insignificancia, es de facilissim arreglo.

¿No hi haurà un regidor lerrouxista que, per amor a la ciutat, tingui la bondat d'encarregar-se'n?

Ens sembla que l'assumpte val la pena.

Són—tínguinho present—onze mil duros.

□

EN aquet món tots portem una creu al damunt, però n'hi ha que's queden ab la creu y no donen la *cara*.

En Prat de la Riba es un d'aquets.

Parlant d'ell deia, fa quatre dies, un diari local:

«El señor Presidente de la Diputación se halla algo indispuesto.»

Veritat es que no n'hi havia pera menos de trobarse indispuosat... ara fa quatre dies!

□

NOTES artístiques:

* El celebrat dibuixant Llorens Brunet inaugura en el Saló Parés una exposició d'apunts del natural fets durant sa excursió per Austria y Alemanya.

Hi donarem un cop d'ull.

* Ha sigut molt visitada la colecció d'obres del artista Pascual Monturiol exposada aquets dies a les galeries del «Fayans Català».

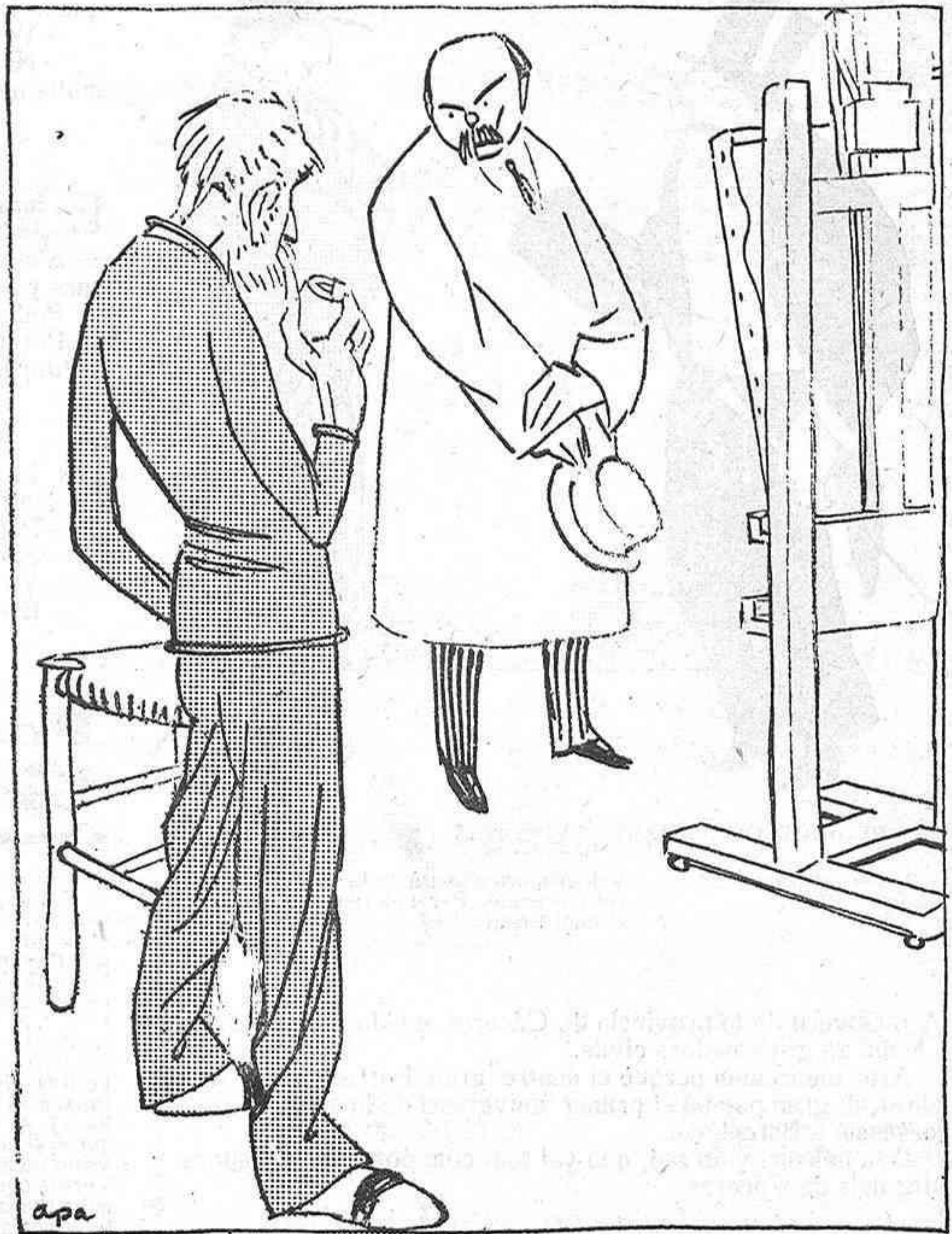
Formen la colecció numerosos dibuixos al carbó, bastantes aquareles y algun quadro al oli. En totes les obres se distingeix l'original artista per la vigorositat de l'execució y la bona grapa en escullir assumptes impressionistes. Els carbons ab fondo de color produeixen, sobre tot, un excelent efecte.

□

UN rossinyolet més pera alegrarnos la vida.

Dijous passat, dia 15, la senyoreta donya Julieta Cerdà, aprofitada deixebila del mestre Serra, va provar la seva veu davant d'un grupo d'amics y d'ilustrats critics musicals.

La presentació tingué lloc en el Gran Teatre del Liceu, en



BEN ENTÉS

—Ja està be, ja, però no'm serveix. Jo li vaig encarregar una *natura morta* y vostè'm fa un paisatge...
—Y què?... Es un paisatge de la Manxa!...

quines taules la senyoreta Cerdà, que està cridada a ser una esplèndida soprano, cantà alguns fragments d'òpera d'un modo perfecte. Lleugerament velada per l'emoció, la seva veu va impressionar al selecte auditori per la brillantor de les notes agudes, que són ja avui immillorables, y que surten delicadament matisades gracies a la bona escola de cant de que fa gala la novella artista.

Salut, doncs, a l'aucelleta cantaire.

Li desitgem una volada ben alta y ben ferma.

□

Es possible això?

«Por falta de postores ha sido declarada desierta la subasta que debía celebrarse en el Ayuntamiento para la adjudicación de los cadáveres de los perros que se recogen con los carretones municipales.»

Però ¿en què diable pensen els nostres honorables cansaladers?

□

DISSABTE, a les 10 de la vetlla, en la Societat Coral «Catalunya Nova» (S. Ximplici, 6, 2.^{on}) hi tindrà lloc la conferencia pública organizada per la Secció de Cultura d'aqueixa entitat, a carrec de l'honorable patrici Dr. D. Martí y Julià desenrollant l'interessantissim tema «L'art té patria».

Tractantse d'en Martí y Julià, no hi farà falta.

Hi aniré, encara que sàpiga que hagi de votar en blanc.

□



REGIDOR QUE PLEGA

—Y doncs, ara s'haurà de buscar colocació...
—No ho cregui. Per una temporadeta, encara podré anar tirant.

AL Govern de la província de Cáceres, en dos anys han mutat 25 governadors civils.

Ara comprenem perquè el nostre gran Portela acaba de celebrar ab gran pompa el primer aniversari de la seva presa de possessió a Barcelona.

Dèu pensar, y ab raó, que val tant com dotze governadors y mitg dels de Cáceres.

□

La *Tribuna* s'ha desfet, aquets dies, en entusiasmes monarquics. Per cert que, en el número del divendres, al parlar de la filla de l'infanta, deia:

«...á la dulce princesita, en cuyos ojos soñadores duermen abrazadas las leyendas del Rhin y de la Alhambra...»

Fixinshi be: del «Rhin» y de «La Alhambra»...

¿Eh, quina manera més fina d'anunciar cafès y restaurants!...

□

UN telegrama d'«El Bolero» (Ilegeixi's *El Diluvio*):

«La *Correspondencia de España* pide que el Gobierno repatrie los restos de Antonio Vico, enterrados en Nuevitas (Cuba) en 1902, para evitar que sean trasladados á la fosa común.»

Efectivament, les despulles del famós actor jauen a Madrid fa un grapat d'anys.

Ara, aneu a sapiguer qui's guanya més l'eminència de garrofaire: ¿*El Diluvio* o be *La Correspondencia*?

□

EN TRE promesos:

—Vols dir, Pauleta, que'l teu amor durarà tant com l'anell que t'acabo de regalar?

—Jo crec que sí. Però, això rai... El dia que't sembli que'l meu amor disminueix, me'n regales un altre.

□

UN autoret que ha deixat, fa dies, un melodrama al director d'un teatre del *Paralelo* va a sapiguer la contestació.

—La seva obra no està mal—li diu el director; però trobo que hi ha pocs morts.

—Vol dir?

—No ho dubti. El melodrama es un gènere que necessita molts morts pera *tenir vida*.

□

EL jurat del Concurs anyal pera premiar fatxades d'edificis sembla que està a punt de donar el veredict.

S'assegura que'l marquès de Marianao s'ha presentat a concurs y que espera ferse seu el premi d'honor.

Podria molt ben ser que'l guanyés.

Perquè, d'ensà que's va fer rapar el bigoti, Deu n'hi do' de la *fatxada* d'en Samà!

□

EN Palaudaries aprofita totes les ocasions pera instruir al seu fill un aixerit nen de sis anys:

—Papà ¿què són herbívors?—li pregunta aquet un dia.

—Són els animals que mengen herba.

—Y romiants ¿què són?

—Els animals que beuen rom.



LI. B. y B.: Rebut, y moltes gracies.—F. O.: Acceptat.—F. C.: Entra en cartera.—A. V.: Depèn de l'espai... Veurem.—Joaquim Puig: Alguna cosa, si no tot.—A. O.: Agrair l'envio no vol dir que'l treball ens agradi, ni menos que tinguem intenció de publicarlo. Li dic això respecte a l'original de referencia. Respecte al d'avui... li agraim l'envio.—S. N.: Ens agrada més el pensamentet que la forma.—Victor Canigó: Poca cosa l'un; defectuós l'altre.—J. M.ª Sureda: No maten d'originals.—Josep Macià: Epitafis en aquesta hora?... Guardi'ls pera l'any vinent. Lo demés tampoc va.—R. Costa: Per ara es un bon aprenent de dibuixant y prou.—M. B. (Viuda): No'm plau, la veritat.—Pere Guinart: Ho faria massa fort, vostè.—R. Torres Rosell: Són fluxes.—Fidel Porta: Massa floralescs, aquets versos.—Mixeta: Magriscollis.—J. A. y B.: Rebut, y mil mercès.—M. D. (Fleurance): Veurem si hi cab, que'm sembla difícil.—P. Fruitós: Les *rimas extravagantes* deïxiles pera en Valle-Inclán.—Miquel Guinart: Li confesso que no m'agraden.—J. Roig R.: Versos coixos, ripis, *harreu* ab h... Això es un desastre, amic meu.—Joaquim Fumanal: Molt amorosa, sí, però massa floralesca.—Ras: No deixa de tenir certa gracia, però no'ns convé.—B. Sadurni: S'aplaudeix la bona intenció, però ja comprendrà que, després de lo que n'ha dit en Rusiñol, de Buenos Aires... *boca abajo todo el mundo!*—J. Pons y Martorell: Es possible que un d'ells vagi a l'«Almanac». L'altre no m'ha convenut.



L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

PERIODIC HUMORISTIC ILUSTRAT

Administració y Redacció:

Llibreria Espanyola,
Rambla del Mitg, núm. 20
BARCELONA

Preus de subscripció:

Fòra de Barcelona,
cada trimestre:

Espanya, 3 ptes. - Extranjer, 5

Número solt: 10 centims — Atrassats: 20

Antoni López, editor — Rambla del Mitg, núm. 20
Imprempta LA CAMPANA y L'ESQUELLA, Olm, 8
BARCELONA

Antoni López, editor, Rambla del Mitg, 20, Llibreria Espanyola, Barcelona. Correu: Apartat n.º 2

D'aquí a pocs dies se posarà a la venda

L'Esquella de la Torratxa

ALMANAC

pera l'any 1912

VERITABLE MAGATZEM DE PAGINES ARTÍSTIQUES Y LITERARIES

L'Almanac de «L'ESQUELLA» proxim a publicarse, vindrà a ser, tant pel text, ple d'amenitat, com per l'il·lustració, variada y escullida, una perfecta tria d'intelectualisme català, puig que en ell hi colaboren la flor y la nata ab punxa dels escriptors y artistes del noucentisme, que es una nova escola molt més interessant y més suggestiva que l'inventada pels flamants «noucentistes».

El preu de l'Almanac, com sempre: **UNA PESSETA**

		ÚLTIMAS PUBLICACIONES	
CIRO BAYO			
LAZARILLO ESPAÑOL	NUEVA EDICIÓN La República española en 191...	CARTAS ÍNTIMAS	La casa de Aizgorri
Guía de vagos en tierras de España Prólogo de Azorín	por C. Ventalló y J. Arrufat	por Fco. Pi y Margall	por PÍO BAROJA
Un tomo, Ptas. 3'50	PESETAS 2	Pesetas 3	Pesetas 3

EL AÑO EN LA MANO

Almanaque-Enciclopedia de la vida práctica para 1912

Todos los que adquieran este interesantísimo libro, tienen una participación en la

LOTERÍA DE NAVIDAD

EL AÑO EN LA MANO es indispensable á todos, pues contiene un gran caudal de conocimientos que ahorra la adquisición de un sinnúmero de libros técnicos.

PRECIOS: { Edición económica en cartonné . . . Ptas. 1'50
 „ de lujo, planchas oro y relieve „ 2

NOTA. — Tothom qui vulgui adquirir qualsevol de dites obres, remetent l'import en lliuranses del Giro Múttu o be en sellos de franqueig al editor Antoni López, Rambla del Mitg, 20, Barcelona, la rebrà a volta de correu, franca de ports. No responem d'extraviats si no's remet, además, un ral pera certificar. Als corresponsals se'ls otorguen rebaixes.



ELS AMICS DE LA PAU

Lluit sabres y creus y lleontines
y petxeres y bimbos enllustrades,
heusaquí les siluetes més divines
de les reials jornades.